

Kanepi Teataja

Vallavalitsuse ja vallavolikogu ajaleht

APRILL 2020 NR 4 (149)

Kanneid kevadpühi!

Kanepi Gümnaasium on distantsõppel nagu teised 585 Eesti kooli

Direktor Diana Leenurm

Täna, kui see leht ilmub, on Eestis koolid olnud distantsõppel juba 5 nädalat. Algne paanika ja muu-gavustsoonist väljaminek on asendunud rutiiniga. Lapsed ja vanemad on suundunud teise tuppa auga väljateenitud vaheajale.

Eriolukord on pannud nii haridussüsteemi ja selle toimimise küsimuste rahe alla, täpselt nagu iga teisegi tänini toiminud valdkonnale.

Oleme kõik viimastel nädalatel endilt ja teistelt küsinud - kaua selline periood kestab, kas see saab ka ükskord läbi jne. Nii mõnigi meist vaagib, milliseid väärtusi ja tõekspidamisi pandeemia endaga kaasa tõi või ümber lükkas. Igal juhul on haridussüsteem läbinud suure revolutsiooni.

Ühelt poolt lapsevanemana tahaks kiita lapsi, kes on oma tavapärasest õpikeskkonnast sukelunud kõike haaravasse arvuti-maailma orienteeruma paljudes õpikeskkondades, kus nad enne käinudki ei ole. Lapsed, kes nüüd kindlakäeliselt vajutavad video ja audio nuppu ning on nõus videosillaga osalema virtuaalses klassiruumis. Klassiruumis, kus nad ehk ebakindlusest ei julenud enne vastatagi.

Tahan tänada õpetajaid, kes on mõistnud, et eriolukorras on üldjoontes õppimise eest vastutus antud õpilasele endale ja selle jälgimine ning suunamine toimub õpetaja koduseinte vahelt.

Siis ma mõtlen vanematele, kes oma kodukontori töö kõrvalt toetavad ja juhendavad oma lapsi. Olles 24/7 töötaja, lapsevanem, koolikokk, õpetaja ja minetamata olla ka mees või naine.

Teiselt poolt koolijuhina mõtlen, et see ongi seadustesse sisse raiutud. Ka Kanepi Gümnaasiumi aeguma kippunud arengukava ütleb selgesõnaliselt, et kool loob koostöös lapsevanematega võimalused võimete kohase hariduse omandamiseks, kujundades õpilastes väärtushinnanguid, mis võimaldavad neil olla aktiivsed, loovad ning vastutustundlikud. Just seda praegune olukord pakubki.

Kuidas on Kanepi Gümnaasiumi kooliperel läinud distantsõppe perioodil, kus edendatud on jõudsalt koostööd kodu ja kooli vahel, annab tunnustust õpilastelt ja lastevanematelt kogutud tagasiside, õppes osalemine ning õpitulemused. Tagasisidet on õpilastelt küsitud kahel korral, peale esimest ja neljandat distantsõppe nädalat. Lapsevanematelt algklasside osas kahel ja terve koolipere osas ühel korral.

Mis on muutunud?

Palju. Minu kahtlused nii õpilaste, õpetajate ja lapsevanemate väsimuse osas said kinnitust. Nelja kõnealuse nädalaga on õppetöö muutunud rutiiniks, automaatselt tehakse ära vajalikud tööd ja motiveeritakse ennast tegema mittehinnatavaid või töid, mida esitama ei pea. Enamik õpilasi arvavad, et saavad õppetööga hästi hakkama, aga on ka keerulisi ülesandeid. Mõni töö on isegi seetõttu esitamata. Vanemad arvavad, et lapsed teevad ülesandeid ehk lohakalt, et vaba aega juurde saada. Lapsed aga ei erista vaba aega koolitöödeks kuluvat aega.

Ühtset seisukohta õppimise kergemaks või raskemaks muutumise juures

õpilased ei ole välja toonud. Selline õppevorm ei sobigi kõigile, eelkõige võivad kodus õppimise juures õpilased, kes vajavad pikemat keskendumist, mõne teemaga süvitsi minemist, kes on ennast juhtivad - kõike seda on õpilased ka ise välja toonud. Põhikooli (4. - 9. klassi) ja gümnaasiumi õpilased töid mõlemal korral tagasisides välja, et kodus on parem oma aega planeerida, õppetööd saab alustada hiljem, ärgata enne videosilda kasvõi minut varem, võimalusel õppimise kõrval süüa, keskenduda ja pühenduda just sellele ainele nii palju aega kui vaja. Algklasside osas pidasid õpilased ja vanemad kitsaskohaks just keskendumisraskusi liigsete segavate faktorite (TV, väiksemad pereliikmed, ilus ilm) tõttu. Mõlemal korral vastasid õpilased, et õppetööle kulub keskmiselt aega 3 - 4 tundi, mõningatel juhtudel 5 - 6 tundi, mis ongi normaalne, sest koolipäev kestab sama kaua. Lisaks eeltoodule - praegu distantsilt õppimise juures kodutööd ei anta, sest kõik ongi kodutöö. Nii õpilased kui lapsevanemad on toonud välja, et koolis koos teistega on õppimine kergem, sest õpetaja seletab ja vajadusel kohe juhendab.

Suurimaks puuduseks distantsõppe juures kirjutati, et tahetakse kooli tagasi, küll klassikaaslaste, õpetajate ja koolisõõgi pärast. Hea meel oli lugeda, et õpilased saavad vajadusel abi klassikaaslastelt, vanematelt ja õpetajatelt. Oma rõõmudest ja muredest saavad õpilased rääkida sõpradele ja vanematele.

Kooli poolt võtsime juba alguses vastu otsuse, et ei hakka õpilasi koormama tundmatute õpikeskkondadega, mistõttu toovadki õpilased välja, et TERA, opiq, FoxAcademy ja Zoom on lihtsustanud õppetööd. Kuivõrd gümnaasiumi õpilased töid tagasisides osas juba konkreetseid argumenteeritud ettepanekuid, siis kindlasti võtab kool neist enamuse kasutusele. Aitäh!

Mis aga muret valmistas? Kõikidel õpilastel ei ole võimalik kasutada enda arvutit või on internet aeglane ja nii

on raskendatud videosilla loomine ainetundides. Kanepi Gümnaasium saab laenutada välja distantsõppe perioodiks mõned arvutid - lapsevanem palun anna teada!

Vastuolu, mis tuli vanemate ja laste vastustest pani mind mõtlema nii lapsevanema kui koolijuhni seisukohalt. Ning rohkem ka endasse süüvima. Lapsed töid koduõppe eeliseks, et saavad palju rohkem aega koos perega veeta, vanemad tegelevad nendega rohkem, õpetavad ja toetavad. Just need samad põhjused töid aga lapsevanemad välja kui kodus õppimise puudused. Paneb Teidki mõtlema?

Kanepi Gümnaasiumis on sel keerulisel ajal toimunud ka koolitöö välist - teistmoodi koolipäev, meemivõistlus, lihavõtte pildikonkurss. Koolisõõklast on jagatud toidupakke ja lähiajal toimub uute pakkide komplekteerimine ning jagamine nüüd juba tervele kooliperele.

Lisaks oleme välja kuulutanud 10. klassi vastuvõtmise, kus ootame õpilaste motivatsioonikirju või esseed ja valmidust (video)vestluseks. Info kooli kodulehel!

Mis alustel toimub sel kevadel põhikooli ja gümnaasiumi lõpetamine, siis täit selgust ma seda artiklit kirjutades ei oma. Spekuloida võib, aga kõik sõltub eriolukorra pikkusest. Hetkel oman infot, mis on leitav Haridus- ja Teadusministeeriumi kodulehel. Juhul kui COVID-19 viiruse levik taandub, toetavad valitsuse liikmed haridus- ja teadusminister Mailis Repsi plaani taastada koolides 15. maist õppeaasta lõpuni vabamas vormis õpe. Samuti võib korraldada gümnaasiumide sisseastumiskatseid. Põhikooli lõpueksamid tänavu ei toimu. Gümnaasiumi lõpetajad peavad tegema kaks riigieksamit. Kuni 15. maini säilib praegune distantsõpe.

Püsi kodus, ma tahan kooli!

Diana Leenurm
Kanepi Gümnaasium
Koolijuht

VALLAVANEMA VEERG

Käes on naljakuu, jürikuu, mahlakuu, sulakuu, kuid kahjuks ka koroonakuu. Hetkel elame nii muutuv asjas, et lehe ilmumise ajaks võib olukord Eestis ja ka Kanepi vallas olla oluliselt teine, kui täna (05.aprill) loo kirjutamise ajal. Hetkel jääb üle loota, et aprilli lõpuks hakkab Covid-19 viirusega seonduv lahenema. Aprilli alguse seisuga meie vallas diagnoositud haigusjuhte ei ole. Oleme kõik koos pingutanud selle nimel, et olla ise ja hoida teised terved. Minule teadaolevalt ei ole vallavalitsus kunagi teatanud nii, et maja uks on lukus ja asju aetakse ainult telefoni ja e-kirja teel. Kindlasti ei ole selline olukord parim lahendus, kuid antud olukorras ainuvõimalik. Telefoninumbrid töötavad endiselt ja kui on mure või küsimus helistage julgelt. Kõik ametnikud on rõõmuga valmis vastama.

Loodan, et kõik on kuulekad kodanikud ja järgivad riigi ning vallavalitsuse poolt seatud piiranguid. Kõigi piirangute eesmärk on üks - hoida ja kaitsta meid kõiki. Kuid varem planeeritud tegevusi tehakse samuti usinasti edasi. Selle aasta suurim investeering, Kanepi Gümnaasiumi renoveerimine, on algust saamas. Loodetavasti saab mais töödega alustada. Väiksemad remondid ja renoveerimised kasutavad ära käesolevat aega, sest lapsi on lasteaias vähe ja koolid tühjad. Seega saab remontida klassi- ja rühmaruume. Krootuse külas ehitatakse laululava ja Valgjärve külakeskuse ehitamiseks vajalikud detailplaneering ja projek-teerimine lähevad samuti edasi.

Aprillis oleme veel seisus, kus ei tea, kui kaua Covid-19 meie tegevusi juhib ja kui suurt mõju majandusele avaldab. Suve alguseks saame juba täpsemalt rääkida, kuidas edasi. Selge on, et viirusega seondult jäävad mitmed planeeritud sündmused ära, kuid ehk aasta teine pool on seda rõõmsam ja sündmuste rohkem. Aprillis saame rõõmu tunda järjest kevadisemaks muutuvast ilmast.

Nautigem ilma, olgem värskes õhus, kuid järgigem reegleid. Märtsi lõpp ja aprilli algus üllatas meid ka mitme ulatusliku kulupõlenguga. Tublid päästjad hoidsid ära kõige hullemat, kuid ühes põlengus hävisid ka kõrvalhooned. Meie õnneks on Saverna vabatahtlikud päästjad alati olnud kiirelt kohal ja valmis tegutsema. Head inimesed, olgem tuletegemisel ettevaatlikud. Parem jätta lõke süütamata, kui hiljem kahetseda. Kui hiljem kahetseda. Kui hiljem kahetseda.

Olge terved.

Piret Rammul
Kanepi vallavanem

Kanepi vald
@kanepivald

Kanepi vald on
Facebookis

Tule ja pane

VOLIKOGU JA VALLAVALITSUS

Eriolukorra kehtestamisega lükkus edasi 26. märtsi volikogu istung

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadus lubab meil istungi läbi viia ka elektrooniliselt, juhul kui samal ajal on tagatud nõue istungi avalikkusele. Kuna meie põhimäärus ei sätesta sõnaliselt volikogu istungi elektroonilist läbiviimist, saame praegu lähtuda Riigikohtu soovitusel ad hoc olukorras pakiliste küsimuste lahendamiseks. See tähendab, et vajaduse tekkimisel toimub volikogu istung elektrooniliselt ning ükski vajalik otsus kogunemiskeelu tõttu vastu võtmata ei jää.

Omavalitsuse tuludest lõviosa moodustavad maksutulud. Maksutulude laekumise vähenemisel võib tekkida olukord, kus peame kärpima valla eelarvet. Suurim investeering on meie selle aasta eelarves Kanepi Gümnaasiumi ruumide renoveerimine. Valla üldine finantsvõimekus annab meile tagala, et see töö saab tehtud plaanikohaselt. Hetkel ei ole ka otsest vajadust eelarvekärbeteks, kuid sellise võimalusega peame kindlasti arvestama.

Volikogu esimehe ja kriisikomisjoni liikmena olen pidevalt kursis riigi ja valla tegevustega.

Tänases olukorras saame hinnata oma varasemaid panuseid omavalitsuse töö korraldamiseks. Ootamatu olukord võib üles tõsta erinevaid probleeme. Kriisi alguses olime mures, kuidas tuleb toime sotsiaalvaldkond ja kuidas jätkub vallavalitsuse tegevus. Täna võib öelda, et ükski teenus ei ole osutamata jäänud ja see näitab, et senised otsused on olnud õiged. Tahan tänada kõiki meie hooldekodude töötajaid, nendel on tööd küllaga ja olukord kõige riskantsem. Koroonaviiruse levik ja seetõttu kehtestatud eriolukord on meile õpetanud mõndagi. Tahan kiita meie valla elanikke. Meie inimesed on tublid, meil ei ole olnud tähelepanuväärseid eriolukorra reeglite rikkumisi. See näitab, et hoolitakse nii enda kui teiste tervise ja heaolu. Tahan kiita ka meie toidupoodide ja valmistoidu pakkujate tegevust. On tähtis, et ka eriolukorras on tagatud kohalikul tasandil toidu ja esmatarbekaupadega varustamine.

Eesti riik on tänaseks välja pakkunud erinevaid meetmeid, kuidas viirusest mõjutatud ettevõtteid

aidata. Töötukassa kaudu võimaldatakse maksta hüvitist töötajale, kelle tööandja tegevus on erakorralistest asjaoludest tulenevalt oluliselt häiritud. Hüvitis tagab töötajatele sissetuleku ning aitab töötajatel ajutised raskused üle elada, et ei peaks töötajaid koondama või tegevust lõpetama. Eriolukorra ajaks on peatatud ettevõtete maksuvõlalt intressi arvestamine, intressivabastus kehtib tagasiulatuvalt 1. märtsist kuni 1. maini. Riikliku finantseerimisasutuse KredEx vahendusel pakutakse erinevaid abimeetmeid. Valla poolt toetame majandusraskustesse sattunud inimesi toimetulekutoetusega. Toimetulekutoetuse kohta saate täpsemat infot valla kodulehelt <https://kanepi.kovtp.ee/toimetulekutoetus> ja oma piirkonna sotsiaaltöötaja käest.

Põllumajanduses on juba alanud kiire kevadtööde hooaeg. Loodan, et põllumeestel saavad kõik tööd ikka tehtud. Mure on abitööjõu leidmisega. Suurematel ettevõtetel on see tõsine probleem. Vili tuleb põllule külvata kiiresti ja õigeaegselt ja lehmad vajavad lüpsmist iga päev. Olles ka

ise põllumees, tean seda väga hästi. Ka minul jäi töömees sel korral Ukrainast tulemata, aga eks siis tuleb ise rohkem pingutada ja mõni ajutiselt töö kaotanud tuttav appi kutsuda. Peame kuidagi selle olukorra üle elama. Positiivsust ja nutikust kõigile põllumeestele ja ka teistele ettevõtjatele!

Loodan, et selleks ajaks, kui leht lugejani jõuab, hakkame juba tegema ettevalmistusi eriolukorrast väljumiseks. Kevad on ilus aeg, uue algus. Tänavune kevad on meile andnud ootamatult võimaluse tulla oma kiirest elurütmist välja ja

vaadata enda ümber. Hindame seda head, mis meile on antud ning vaatame positiivselt tulevikku!

Kaido Kõiv
Kanepi Vallavalitsuse esimees

Kanepi Vallavalitsus avab korteriühistute toetuse taotlusvooru

Taotlusi saab esitada ajavahemikul 01. aprill – 31. mai 2020. Taotlus koos lisadega tuleb esitada vallavalitsusele paber kandjal või digitaalselt e-posti aadressile arendus@kanepi.ee.

Toetuse eesmärk on kortermajade, selle tehnosüsteemide ja ümbruse korrastamine ning jäätmete liigiti kogumise edendamine ning sellega valla elukeskkonna parandamine ja atraktiivsemaks muutmine.

Toetatavad tegevused on:

- 1) jäätmemaja ehitamine arvestusega, et jäätmemaja mahutab vähemalt segaolmejäätmete, paberi ja kartongi, biojäätmete ning pakendite mahuti;
- 2) kortermaja parkimisplatsi korrastamine või

parkla ehitamine või laiendamine;

3) kortermaja puukuuri ehitamine;

4) üldkasutatavate korstnate korrastamine või uute ehitus ja/või kehtivate nõuetega vastavusse viimine;

5) üldkasutatavate elektrisüsteemide korrastamine ja/või kehtivate nõuetega vastavusse viimine;

6) kinnistul asuvate vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitamine ja/või korrastamine;

7) kortermaja katusekatte vahetus;

8) üldkasutatavate trepikodade ehitamine ja/või korrastamine;

9) ventilatsiooni süsteemide korrastamine;

10) mänguväljakute rajamine;

11) hoone ja selle konstruktsioonide või

tehnosüsteemide ekspertiiside teostamine.

Toetuse taotlejaks võib olla Kanepi valla kolme või enama korteriomandiga korteriühistu.

Toetust on võimalik taotleda kortermajadel, mis on ehitatud enne 01.01.2003.

Toetuse taotleja esitab Kanepi Vallavalitsusele vormikohase taotluse koos järgnevate dokumentidega:

- 1) korteriomani kehtivastatusega tehtud otsus toetuse taotlemiseks;
- 2) vähemalt kolmelt ettevõtjalt võetud hinnapakkumus toetatava tegevuse kohta;
- 3) maa omaniku nõusolek, kui tegevus on kavandatud võõrale maale;
- 4) garantiikirjeldus korterelamu seadusliku esindaja

allkirjaga omaosaluse katmise kohta;

5) vajadusel joonised, fotod või illustratiivsed vaated;

6) vajadusel kavandatava tegevuse ehitusteadis või ehitusluba, võib esitada peale toetuse andmise otsuse tegemist.

Toetuse suurus on kuni 40% kavandatud ehitise või rajatise kogumaksumusest kuid mitte rohkem kui 4000 eurot.

Taotlusvormid on kättesaadavad Kanepi valla kodulehel <https://kanepi.kovtp.ee/korteriuhistute-toetus>

Lisainfo Kanepi valla arendusnõunik Merlika Niidumaa, tel 56457546, e-mail arendus@kanepi.ee

Eda Tarend – Kanepi valla haridus- ja noorsootöö spetsialist

Asusin 25. veebruaril tööle Kanepi valla haridus- ja noorsootöö spetsialistina. Kanepi vallaga olen seotud olnud sünnist saati. Kooliteed alustasin 1969. aastal Põlgaste 8.-klassilises Koolis. Juba enne kooliminekut teadsin, et tahan saada kas arstiks või õpetajaks. Keskkooli omandasin Põlva Keskkoolis, mille lõpetasin 1980. aastal. Edasi viis haridustee mind Tartu Riiklikku Ülikooli füüsika-keemiateaduskonna keemiaosakonna üliõpilaseks. Enne ülikooli astumist töötasin ühe aasta ülikooli alluvuses olnud üld- ja molekulaarpatoloogia instituudis mikrobioloogia laboris laborandina. See aasta andis mulle avarama vaate elule ja muidugi hulgaliselt käelist osavust laboritööst. 1986. aastal lõpetasin ülikooli keemik-pedagoogi kvalifikatsiooniga, millele lisandus füüsikaõpetaja kutse. Ja suunamiskomisjoni ees ei kahelnud ma hetkeksi, et tulen Kanepisse keemiat õpetama. Käesoleval aastal saab Kanepis õpetajana töötatud 34 aastat, millest kümme viimast aastat ka õppealajuhatajana. Nende aastate jooksul olen

õpetanud peale keemia veel bioloogiat, füüsikat, matemaatikat, loodus- ja inimeseõpetust, ajalugu, terviseõpetust. On olnud palju-palju õpilasi, palju huvitavaid isiksusi. Olen olnud klassijuhatajaks neljale tublile gümnaasistide lennule. Minu kaks tütar on edukalt lõpetanud Kanepi Gümnaasiumi ja jätkanud õpinguid Tallinna Tehnikaülikoolis infotehnoloogia osakonnas. Nad on oma valikule kindlaks jäänud ja töötavad IT-valdkonnas.

Töö õppealajuhatajana on olnud elukestva õppe väga heaks näiteks. Selles ametis sain palju suhelda erinevate huvigruppidega. Tuli ennast täiendada erinevates valdkondades. Nüüd siis uus väljakutse hariduse ja noorsootöö valdkonnas. Oma kogemustele tuginedes arvan, et tänases Kanepi vallas peab olema head haridust andev gümnaasium. Maal elaval perel peab olema võimalus koolitada oma lapsed kodulähedases koolis kõrgkoolikupseks. Sellele pannakse alus juba lasteaia. Meil on neli lasteaeda ja üks lapsehoid, mis omavad head pedagoogilist ja materiaalselt baasi. Samas peab olema noortele tagatud erinevad vaba aja sisutamise ja silmaringi laiendamise võimalused. Koolide huviringide kõrval on selles osas pandud suur kohustus meie noortekeskustele. Nende organisatsioonide töö koordineerimine ja abistamine ongi minu suur väljakutse. Kuna seda tööd ma ei ole varem teinud, siis kandideerin SA Innove poolt väljakuulutatud koolitusele „Kohaliku omavalitsuse haridusjuhtide arenguprogramm“. Osutusin valitaks ja kui eriolukord lõpeb, siis algab ka see täiendõpe.

Tahan anda oma panuse meie valla arengusse noorte aktiivse õppe- ja huvihariduse edendamise kaudu.

Lugupidamisega Eda Tarend

INFO

Sotsiaalkindlustusamet pensionite taotlemisest

Kui Te ei ole veel pensionär, siis avalduse pensioni saamiseks võib esitada ka kolm kuud

pärast pensioniõiguse tekkimist. Avalduse saab esitada elektrooniliselt, digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressil: info@sotsiaalkindlustusamet.ee, lisainfo sotsiaalkindlustusamet.ee/et/pension-toetused/pensionit-toetamine.

Pensionit makstakse arvelduskontole iga kuu. Kui saate praegu pensioni kojukandena, aga soovite hakata saama pangakontole, siis palun andke sellest sotsiaalkindlustusametile teada. Kui on olemas arvelduskonto number, siis soovitage kojukande asemel hakata hüvitist arvelduskontole saama, selleks andke sellest sotsiaalkindlustusametile teada:

- iseteeninduses;
- helista infotelefonile 612 1360;
- või saada e-kiri info@sotsiaalkindlustusamet.ee.

Kanepi Vallavalitsuse ametnikud

Nimi	Amet	Telefon	GSM	E-post
Piret Rammul	vallavanem		5232601	vallavanem@kanepi.ee ; piret@kanepi.ee
Elen Heidok	vallasekretär	7976311		elen@kanepi.ee
Katrin Slungin	vallasekretäri abi	7976312	58454159	katrin@kanepi.ee
Ly Vätson	dokumendihaldus-spetsialist	7976319		ly@kanepi.ee
Merlika Niidumaa	arendusnõunik		56457546	arendus@kanepi.ee
Ülar Kõrge	majandusnõunik	7976317	56153009	majandus@kanepi.ee
Kaida Vool	finantsnõunik	7976323		finants@kanepi.ee
Anu Anepaio	finantsspetsialist	7976313		raamatupidamine@kanepi.ee
Liia Tina	finantsspetsialist	7976314		liia@kanepi.ee
Aime Paabo	raamatupidaja	7998473		aime@kanepi.ee
Eda Tarend	haridus- ja noorsootöö spetsialist		5228264	eda@kanepi.ee
Kadri Kaska	maaspetsialist	7976315	56985589	kadri@kanepi.ee
Peep Potter	ehitusspetsialist		55605720	peep@kanepi.ee
Urmas Kolina	keskkonna-spetsialist		53014438	keskkond@kanepi.ee
Kerli Koor	kultuuri- ja haridusnõunik			
Terje Lihtsa	sotsiaalnõunik		59151304	sotsiaal@kanepi.ee
Tiia Urm	sotsiaaltöö spetsialist	7976316	58547751	tiia@kanepi.ee
Riina Marran	sotsiaaltöö spetsialist	7998477		riina@kanepi.ee
Küllike Kaldoja	sotsiaaltöö spetsialist		5034413	kyllike@kanepi.ee
Diana Patrael	koduhoolduse spetsialist		5515072	diana@kanepi.ee
Helju Küppar	koduhoolduse spetsialist		55676632	
Maanus Hass	IT spetsialist			maanus@kaneti.ee
Jüri Härtsmann	spordispetsialist		53082992	jyri@kanepi.ee

HARIDUS

KANEPI GÜMNAASIUM

3. klassi õpilase IIRIS NURMLA töö "Võlulilled ehk kuidas taimed toituvad" valiti 2020. a õpilaste teadusfestivalil festivalivääriliseks algkooliprojektiks ehk 25 parima töö sekka, mis oleks tulnud teadusfestivalil esitlemisele. Õpilast juhendas tema ema Mirjam Nurmla.

20. märtsil toimus Nuti-Mati piirkonnafinaal, kus võistlus tehti läbi kodudes arvutite vahendusel. 3. klassi vanuserühmas tuli Põlva-, Võru- ja Valgamaa võistlejate seas võitjaks HENRI HÄELME. Väga tubli 4. koha oma vanuseklassis said Kristjan Tamberg ja Kermo Mehik ning "väikeses finaalis" Kirsi Kokk, 5. koha Kaur Robin Sarnit. Hoiame Henrile pöialt Eesti meistrivõistluste online-finaalis 16. aprillil.

Teistmoodi koolipäev distantsõppe ajal Kanepi Gümnaasiumis

Distantsõpe on kestnud juba mitu nädalat. Õpetajatel on välja kujunenud oma süsteem ja õpilased on sellega harjunud. Selleks, et tuua ekraani taga mööduvatele koolipäevadele vaheldust otsustasime korraldada Teistmoodi Koolipäeva. Teistmoodi Koolipäevaks sain inspiratsiooni Värskas Gümnaasiumilt, kus sarnane päev samuti korraldati. Teistmoodi Koolipäev tähendas seda, et 3. aprillil

oli õpilastel kogu päeva jooksul vaid üks ülesanne ja õpetajad said puhata, sest Teistmoodi Koolipäeva ülesanded mõtles välja ja andis edasi huvijuht. Ülesanded olid kooliastmete kaupa erinevad: 1.-3. klass tegi munakarbi ülesannet, kus munakarbi siledale poolele tuli kirjutada 10 asja, mida loodusest leida. 4. -6. klass pidi koostama ristsõna, mille teemaks oli kas „Eesti loodus“, „Distantsõpe“

või „Kanepi vald“. 7.-9. klasside õpilased pidid tegema fotojahi või joonistama koomiksi ning gümnaasiumiaste ülesanne oli fotojaht või koostada viktoriin. Õpetajad said sel päeval looduses puhata ning ka sellest tuli mulle fototööstus saata. Kõik tööd laeti üles Google Drive ja nii on võimalik veel ka hiljem vahvaid fotojahi pilte vaadata või mõneks viktoriiniks juba valmis tehtud küsimusi

kasutada. Kuna aga ilmataat kostitas meid just sel päeval korraliku tormiga, siis andsin kõigile võimaluse Teistmoodi Koolipäeva ülesandeid lahendada terve nädalavahetuse jooksul. Tööd olid väga loomingulised ja huvitavad! Jõudu ja jaksu kõigile distantsõppe ajal!

Maarja Pukk
Kanepi Gümnaasiumi huvijuht

Distantsõpe Merili Tamm (9.kl)

Munakarbitöö Iris Nurmla (3.kl)

Teistmoodi koolipäev Maris Haavapu (12.kl)

Foto Tauno Pettai

Hea põhikooli lõpetaja, Kanepi Gümnaasium ootab Sind!

Gümnaasiumisse astumise tingimused:

- 1) videovestlusel osalemine
- 2) motivatsioonikirja või essee kirjutamine teemal "Minu valik hariduse jätkamiseks on gümnaasium!" (max 1 A4)

Registreeri ennast videovestlusele esitades motivatsioonikirja või essee 12. maiks!

Videovestlused gümnaasiumisse astumiseks toimuvad 19.-21. mail.

Rohkem infot: Diana Leenurm 56881413

PÕHIKOOLID

Rohu-nimeline kirjanduskonkurss

Aprillis teeme ikka ülevaate meie kodukoha kirjamehe Richard Rohu auks korraldatud kirjanduskonkursist, mida veab Krootuse kool, kuid seoses eriolukorraga lükkub sel aastal kokkuvõtte tegemine edasi. Konkursile laekus ligikaudu 60 tööd. Sel aastal oli teemaks aasta tegijad loodusest. Esimene kooliaste pidi kirjutama muinasjutu, teine muistendi ja kolmas intervjuu. Gümnaasiumile andsime teemaks valmi kirjutamise, kuid selles vanuserühmas ei ilmunud ühtki tööd. Kõige aktiivsemad kirjutajad olid teisest kooliastmest, sealt ilmus 24 tööd.

Kuidas hiirest sai nahkhiir

Mia Niinemägi, 5. klass
Hiireperel oli sündinud uus pesakond, aga üks

poeg nägi imelikum välja kui teised: tema nahk oli tumedam, ta tahtis kogu aeg putukaid süüa ja tal olid jäsemete vahel nahad. Igal õhtul, lõunal ja hommikul oli hiirepojaga probleeme. Ta ei tahtnud juustu ega teri, vaid eelistas kärkseid ja sääski. Õhtul ei tahtnud ta magama jääda ja päeval valguse käes oli pime. Sageli leiti teda koobastes kolamas ning selline käitumine tüütas hiirepoja vanemad ära. Ühel päeval ütles hiireisa pojale: „Tule minuga teradejahile. Me läheme sinna öösel.“ Hiirepoeg oli nõus minema. Õhtul, kui oli juba pime, asusid vanad ja noored hiired tee. Jahile mindi lähimasse tallu. Piiksujate seltskond oli just oma kotid täis toppinud, kui nurga tagant hüppas välja selle talu kass. Ükshaaval püüdis

vana kõuts kõik hiired kinni, ainult meie hiirepoeg tõusis lendu ja põgenes.

„Lõpuks ometi olen ma vaba!“ mõtles hiirepoeg. Ta

lendas koopasse ja hakkas seal elama. Selles ajast saati on olemas nahkhiired.

Aime Sabre

KULTUUR

Kui oskad säilitada hingerahu, siis masendust ei võta osaks meel. Su päevadesse palju kaunist mahub ning väsimustki ohjeldad Sa veel. Su kodu vajab Sind ja Sina teda saad elusoojust tulukesest leel. Nii kaua kuni süda jaksab armastada, Sa oled olemas.Sa oled teel. (Virve Osila)

Poeet on osanud riimi panna mõtted, mis on meie kõigi jaoks antud ajahetkel väga olulised. Meie

kindluseks ongi me kodud. Ehk oligi enne seda kriisiolukorda ümberringi liiga palju tormamist ja pillerkaaritamist. Nüüd aga oleme nii ranga hinnaga isegi üksteisest eraldatud. Kasutame seda aega sukdumiseks oma südame- ja mälusoppidesse, kuhu on salvestunud mõõtmatul hulgal head ja ilusat, rõõmustame selle üle, mida oleme teistele head teinud ja oleme tänulikud nende toredate hetkede eest, mida teised on meile kinkinud. Looduses on tärkamise imeilus aeg. Naudime, millise tarmukusega toimetavad liblikad ja linnud, kuidas

“Ajaringi” tegemistest märtsikuus

7. märtsil toimus meil ühiskülastus Võru Kandlese “Amore Mio” kontserdile, mis oli pidupäevaelne kummardus naistele. Esinesid tenorid Jie Yin Hiinast ja German Gholami Hispaaniast ning klaveril saatis kontsertmeister Tommasso Magansini Itaaliast. Meie seltskond moodustas kaks kolmandikku kuulajaskonnast. Nautisime tuttavaid aariaid ooperitest ja operettidest, kõlasid mõned eestikeelsed lauludki ning Jie Yin esitas ka hiinakeelse laulukese. Nad rõõvisid meie südamed lõplikult ja seda kroonis rooside kinkimine eakaimale kuulajale, kelleks osutus meie elurõõmus Maimu Tinn. Vaimustav naistepäeva kontsert sai

jätku bussis, kui meie klubi uusim liige Lennard kinkis igale naisele roosiöie.

10.märtsil meie igakuisel kokkusaamisel vaatasime filmi Fred Jüssist “Olemise ilu”. Imetlesime tema oskust jälgida loodust läbi aastaegade, nautida üksiolemist metsas, teha lõket oma metsamajakese juures, kuulata metsavaikust. Tema soovitus kõigile: võtta aega iseendale, olla loodusega üks, maandada nii kõik pinged.

Järgmiseks meenutasime meie kuulsaimat lauljat Georg Otsa tema 100.sünniaastapäeva eel. Meedi tegi lühiülevaate tema värvikast eluloost. Nautisime

lilled sirguvad peaaegu silmnähtavalt vaatamata sellele, et on eriolukord välja kuulutatud. Elame teadmises ja lootuses, et seljatame kriisi peagi ja taas saame üksteise vahetut lähedust tunda ning meil on jälle võimalus oma silmaringi kultuuriliselt rikastada ja elamusi kogeda. Meie planeeritud selle suvised reisid tõtsin aasta võrra edasi, lootuses, et siis on ohutu reisida. Teatrietendustele on määratud uued kuupäevad selle aasta sees: Uuspõld annab etenduse 07.juunil ja Dvinjaninov 05.septembril. Juhul kui olukord pole selleks ajaks normaliseerunud, esitan

soovi piletiraha meile tagastada. Eakate festival on esialgu tõstetud 21.maile.

On südantsoojendav, et paljud teist on mulle helistanud ja nendest jutuajamistest on jäänud kajama sõnum, et meie toimetamised on oodatud ja vajalikud. Praegu aga ootame rahus aega, mil saame jätkata. Seniks hoiame iseend, hoolime üksteisest ja otsime ikka põhjuse naeratamiseks. OLGEM TERVED!

Klubi “Ajaring” juhataja Meedi Haabma

tervisele”. Kõigil haigustel on psühhomaatiline komponent. Terveneda aitab positiivne mõtteviis, tervislik toitumine ja aktiivne eluhoiak. Meie energiataseme paneb paika see, kui õnnelikud inimesed me oleme. Negatiivsed mõtted kulutavad meid seestpoolt. Kui hinges on rahu ja harmoonia, lähevad salakavalad haigused meist kaarega mööda. Armastus ravib, vihkamine tapab.

Kõigile tugevat tervist soovides
Tea Sikk

Kanepi ajaloost. Millal võeti kasutusele Kanepi praegune nimekuju?

Vastuse leidmisel on abiks esimese Kanepi raamatukaupmehe, teeneka seltside tegelase ja Kanepi elu edasivijja **Roland Abeli** kiri 13.07.1971, kes oli asjatundjana vabatahtlik konsultant M. Reinfeldti diplomitööle ülikooli lõpetamisel 1972 Kanepi kihelkonna kultuuriloost XIX sa-XX sajandi alguseni.

R. Abel kirjutab: „Kõigepealt Kanepi kihelkonna nimi. Selle kohta on ülevaatlik kirjutus M. J. Eisenilt 1923. a. „Eesti Kirjanduses“ (lk. 82). Sinna juurde võiks veel lisada niipalju (mis Eisenil nähtavasti teada ei olnud), et Liivimaa 1638.a. maarevisjoni ajal oli Piigandi vallas Kannebkylllo, kus elas Kanneb Jaack oma poja Jürgeniga (vt „Liivimaa 1638.a. maarevisjon“, Tartu 1941) – see raamat peaks igas raamatukogus saada olema. Lugu on sedasi, et sel ajal kui mina hakkasin seda maailmaelu tähele panema, oli praegune Kanepi veel **Kanapää**: Kanapää kirik ja kihelkond, Kanapää alevik, apteek, postkontor, kihelkonnakool jne. Ka Kanapää Lauulu ja Mängu Selts. Viimasel oli aga lipp, mis kandis nimetust „**Kannepi** Lauulo Selts 1869“. (Lipp asub praegu

Tallinnas Muusikamuuseumis). Hakkasin selle asja vastu huvi tundma ja võtsin ka ajakirjanduses sõna. Pöördusin M. J. Eiseni poole, kellel teadsin olevat niisugustes küsimustes teadmisi. Sellele järgneski tema sõnavõtt „Eesti Kirjanduses“. Umbes samal ajal käis tolleaegne Posti Peavalitsuse ülem **Hindre Rikand** (Kanepi kihelkonnakooli kasvandik) Kanepis ja kui postkontori ülem **Jaan Pokk** viis tema seltsimajja ja näitas seda vana lippu, siis oli asi otsustatud. Saksakeelsest **Kannapäh** mugandatud nimi **Kanapää** postkontor ristiti ümber Kanepi postkontoriks ja sellele järgnesid teised asutused. Kõllest nime kohta on M. J. Eisen kirjutanud ajakirjas „Eesti Keel“ 1922, lk. 33. Eisen on kirjutanud veel Kanepist „Postimehes“ nr. 156 1925. Ka R. Abel ise on Kanepi kohta kirjutanud „Postimehes“. Vikipeidiast võib nende kahe mehe kohta saada pisut lisainfot.

Hindre Rikand, *Väimela v. 22.12.1874 - 1940, Kanepi kihelkonnakooli kasvandik, Eesti Posti Peavalitsuse ülem oli heade kirjanduslike kalduvustega mees. Ta on kirjutanud ja välja

andnud mitmeid raamatuid nagu „Rahvavanema lapsed“, „Vene-eesti sõnaraamat“ jm. (vt. filateelia. ee Postiajalugu).

Jaan Pokk *1901 – 7./8.07.1941 ööl mõrvatud ca 40-aastase mehena oma kodus postkontori majas (Tatsi maja, kus oli ka nõukogude ajal postkontor) hävituspataljoni meeste poolt läbi akna lastud valanguga, mis purustas ka telefoni keskjaama. J. Pokk oli samuti Kanepi kihelkonnakoolist võrsunud. Samas „Võitlejas“ on kirjas, et 20-aastane Kanepi postkontori ülema tütar Helene Pokk teenis saksa õhuteenistuses, jäi Saksamaal kadunuks. Kanepis kutsuti koolitüdrukuna teda Poka Elleniks. Jaan Pokk oli Kanepi Vabatahtlise Tuletõrje Seltsi asutamise mõtte algatajaid ja selle põhikirja koostaja ja asutajaliige. Mitte vähem hinnatav pole ta elutöö Kanepi postkontori ülemana, Kanepi tänase nimekuju ametliku kasutusele võtjana, tema kauaaegne vabatahtlik töö VTÜ juhatusel liikmena.

Piltidel on näha ametlikult kasutusel olnud **Kanapää** nimi Kanepi meeskoori võidudiplomil

Kanapää laulukoorile esikoha saavutamise puhul teise üldlaulupeo võistulaulmisel 23. juulil **1879** „Vanemuise“ aias (vt. Minu Kanepi lk. 55). Et sellist nimekuju kasutati veel ka järgmisel sajandil 1920-ndatel aastatel võib näha R. Abeli õnnistamise päeva mälestuse lehel: Roland Abel, Moritze ja Emma poeg, sündinud 8. jaanuaril 1904, ristitud 1. veebruaril 1904, õnnistatud **Kanapää** kirikus 5. detsembril **1920**. Õpetaja A. Kõögardal. **Kannepi Lauo Selts 1869** on Marie von Ungern-Sternberg maalinud Kooraste mõisa poolt kingitud meeskoori lipule esimesele üldlaulupeole sõiduks (Minu Kanepi, lk. 143). **KANEPI** nimi on suurelt trükitud R. Abeli raamatukaupluse kirjastuse poolt 1925. a. Kanepis välja antud M. J. Eiseni esimesele brošüürile Kanepi kultuuriloost – Viskeid kanepi kihelkonna ajaloost.

Tartus, 18.03.2020
Milvi Hirvlaane

Ajakeskus Wittenstein korraldab üle-eestilise aktsiooni

Ajakeskus Wittenstein kutsub kõiki osalema 22. aprillil toimuvall üle-eestilisel aktsioonil Jüriöö Märgutuled 2020, mille eesmärk on näidata, et Eestimaa küla elab. Kell 21.00 süttib Eestimaa südames asuva Paide kindluse vahitornis märgutuli, mis kutsub eestlasi üle kogu maa süütama koduhoovides jürituld.

22. aprill tähistatakse maarahva tähtsaima püha, jüripäeva algust. Kui algselt tehti jürituld huntide

ja kurja peletamiseks, siis 1343. aasta jüriööl sai sellest märgutuli suure ülestõusu alguseks.

„Praegusel muutlikul ajal on olulisem kui kunagi varem pöörduda tagasi oma juurte juurde ja väärtustada maarahva traditsioone, mis on aidanud Eesti rahval rasked ajad üle elada,“ selgitas Ajakeskus Wittenstein juht Ants Hiiemaa ja lisas: „Märgutule süütamisega näitame, et suudame ühte hoides, aga ka siis kui üksteisega pole

võimalik kohtuda, keerulise aja üle elada. Näitame selle algatusega üheskoos, et Eestimaa küla elab!“

Kuidas toimida, kui soovid Jüriöö Märgutuledest osa võtta:

1) Märgi oma tulekoht kodulehel www.jüriöömärgutuled.ee.

2) Süüta 22. aprilli õhtul kell 21.00 oma koduhoovis lõke, tõrvik, küünal või muu

märgutuli. Seejuures järgi tuleohutuse nõudeid.

3) Valdi kogunemisi ja käitu vastavalt Tervise-ameti 2x2 nõudele.

4)Postita foto või video märgutulest Facebooki lehele Jüriöö Märgutuledvõi saada meiliaadressile jyrioo@wittenstein.ee.

Rohkem infot: www.jüriöömärgutuled.ee

Vaata vana akent!

23. mai – üle-eestiline akende restaureerimise päev

Nagu eelmisel aastal, nii ka tänavu on Eesti Vabaõhumuuseumi maa-arhitektuuri keskus koos Muinsuskaitseametiga korraldamas kampaaniat „Vaata vana akent!“.

Tänavu tuleb aga kõik teisiti. Teistsugune on ju olnud sellel kevadel kogu meie elu. Kui veel paar kuud tagasi kutsusime kogukondi talgute korras oma vanu aknaid restaureerima, siis nüüd kolime turvaliselt veebi. Nüüd näitavad kogenud meistrid aknarestaureerimist puudutavaid võtteid ja nippe läbi arvutiekraani ehk viime meistri igasse Eestimaa kodusse!

Meie kampaaniategevuste põhirõhk on suunatud **laupäevale, 23. maille**. Teeme oma fookuspäeva ülekaned kommenteeritavaks nii, et kohe saab ka küsimusi esitada. Teavituskanaliks saab meie facebook'i leht <https://www.facebook.com/vaatavanaakent>, kust leiab vähemalt nädal varem

ka täpse ajakava. Alustame selle tegusa päevaga kell 12.

Ehkki olulisemad tegevused toimuvad 23. mail, oleme oma näpunäidete jagamiseks alustanud varakult. Nii võib juba praegu leida facebook'ist samm-sammult tegevusi oma akna hooldamiseks ja taastamiseks alates selle uurimisest, kahjustuste märkamisest, klaaside ja värvi eemaldamisest jne. Tasub kõrva taha panna, et igasugune puitaken vajab hoolt, ka päris uus. Meie juhime oma kampaaniaga tähelepanu aga pigem neile vanadele akendele, mis meie kodudele veel ilmet andmas. Kindlasti tekib suuremal osal lugejatest küsimus, et mis me neist akendest siis vaatame. Aknad, mis on paraku ühed kõnekamad detailid hoone juures üldse, jutustavad meile nii hoone kunagisest ehitajast kui ka praegusest omanikust. Ilus aken on proportsioonis kogu hoonega, funktsionaalne ja hästi hooldatud.

Kunagi osavate meistrite poolt valmistatud tiheda

ruudu- ja rombijaotusega aknaid on õnneks säilinud veel näiteks üsnagi paljudel verandadel. Nende säilimise on aga taganud meistri poolt õige puidu valik ja edaspidi järjekindel hooldus majaaniku poolt. Praegustel omanikel pole ka põhjust olnud neid kaasaegsemate vastu välja vahetada, sest verandade puhul on tegu eelkõige ruumidega, kus pole ka lugu, kui aknad kuskilt pisut tuult läbi lasevad. Kuidas saab algatatud kampaaniale kaasa lüüa juba täna? EVMi maaarhitektuuri keskus ootab pilte nii restaureeritud kui veel restaureerimata vanadest akendest, eriti õpetlik on selline enne- ja-nüüd stiilis fotovalik, aga põnevad oleks ka ideed, mida teha vanade akendega, kui neid tõesti enam oma algses paigas ja funktsioonis kasutada ei saa. On need siis põnevad kasvuhooned või mängumajad, aga miks ka mitte aiapaviljonid või koguni mugandatud mööbliesemeteks. Kui lugejail on pilte sellistest akendest, siis palun

saatke need koos selgitusega meilile elo@evm.ee. Kui ei soovi, ei ole vaja anda täpset aadressi, aga küla või linna täpsusega võiks need andmed ikka olla. Ja palume loomulikult lisada fotograafi nime ning võimalusel ka pildistamise aasta.

Kasutame neid fotosid peamiselt oma artiklites, sotsiaalmeediapostitustes, aga miks mitte ka uurimistöodes ja pole välistatud, et neist võiks valmida ka näitus.

Aknapäeva sündmustega hoiame kõiki huvilisi kursis ka Eesti Vabaõhumuuseumi maaarhitektuuri keskuse uue kodulehe <https://www.maaarhitektuur.ee/> kaudu.

Hoia vana akent!

Elo Lutsepp
SA Eesti Vabaõhumuuseum
Maaarhitektuuri keskuse projektide
peaspetsialist

KULTUUR

Matkast unustatud meeste jälgedel II

Mart Mitt

Vabariigi aastapäeva matk Oskar Kruusi raamatu „Aeg atra seada“ jägedel viis matkalised bussiga alguspunkti. Buss mõõdus Saverna mõisast, mõis asutati 1790 Valgjärve mõisast eraldatud alas. **Jaak Kissa** (1843–1930) oli Abjast jõukast mulgi suurperest pärit eesti talumees, üks esimesi eestlasest mõisaomanikke. Kissa rentis pikka aega Saverna mõisa Võrumaal, mille mõni aeg pärast mõisate omandioiguse seisuslikest piirangutest vabastamist 1874. aastal Adolf von Pfeifferilt 24000 rubla eest päriseks ostis. 1919. aastal võõrandati suurem osa mõisast maareformi käigus, kuid jäänukkrunti hoidis Kissa ka hiljem. Täna on mõisa peahoone eraomanduses ja selle eest on hästi hoolt kantud. Rahvast endise **Valgjärve vallamaja juurde** ehk **Taba bussipeatusse** kogunes sadakond. Endine vallamaja oli ühtlasi ka Saverna kolhoosi kontoriiks. Vallamajana oli ta punasest tellisest ja ühekordne koone, konkurendiks Valgjärve Põllumeeste Seltsi majale. Aga nüüd tuli matkajatel jalgadele valu anda. Kõigepealt külastasime endisaegset Tamme Koolimaja aset, kus koolmeistriteks olnud Mart Mitt ja Märtn Vares, aga hiljem ka Karl Luiga ja Ida Taba. Praegu leiame kooli asemelt Valdo Pandi mälestuskivi. Tema isa oli samuti selle

Kolumetsas -rajameister Kersti ja giid Ilse. Foto Ülar Kõrge

kooli õpetajaks. Väike näide raamatust 19.sajandi matemaatikatunnist ning suundusime üheskoos romaani peategelase Mart Miti elutöö **Kiltre talu poole**. Matkalistele kingiti kaunis ja päikesepaisteline ilm. Pisut küll tuuline, kuid kõik vaated meie kuppelmaastikul avanesid pidulikult matkajate silmadele. Kiltre talu varemestki aimdub suursugusust ja rasket tööd. Miks küll mehest, kes oli meile kõigile tuntud Carl Roberti Jakobsoni aatekaaslane ning igati võrdne mees, kelle saavutused olid nii silmapaistvad, kellel oli au olla 8 poja ja 1 tütre isa, on järele jäänud vaid varemed...

Postimees (1886-1944), nr. 159, 13 juuli 1912
Mart Mitt
Kanapää Walgjärwest saame teate, et sääl eila, 12. juulil endine Kiltre talu omanik Mart Mitt kõrges wanaduses, 79. eluaastas ära on surnud. Wiimast paar aastakümnet ei ole wana Mart Mitt enam awalikust elust osa wõtnud, sellepärast on tema meie noortele peaaegu üsna tundmata. Omal ajal oli aga Mitt üks tuntawamatest inimestest Eestis. Mart Mitt sündis Pärnumaal 19. okt. 1839. Kui ta alles paari nädalane oli, kolis isa Pärnumaalt Wiljandimaale, Holstre Pirmastu koolimajasse kooliõpetajaks. Siin elas noor esimesed 17 eluaastat. Kooliõpetust sai ta ainult isa juures. Mehe eas läks ta Tartumaale Nõo mõisa, esiti kubjaks, siis walitsejaks, rentis siis Kambja Pusu karjamõisa ja ostis wiimaks aastal 1869 Kanapää Walgjärwest Kiltre talu, kuhu ta surmani jäi. M. Mitt oli üks nendest agaramatest Wiljandimaalt päritud meestest, kes ärkamise aja liikumisel tuld wõttis. Tema tegi selleaegsetele lehtedele kaastööd, wõttis Tartu põllumeeste seltsi, EeSti Kirjanduse seltsi j. m. seltside asutamisest osa. Aleksandri III troonile astumise järel oli ta ka saatkonnas, kes noorele keisrile õnne käis soovimas. Selle tõttu sattus ta mitmeti mõjumeeste kiusamiste alla. Jakobsoni

Matkalised Siidrikojas. Foto Ülar Kõrge

Hurti tülis oli ta südi Jakkosoni poole hoidja ja sai iseäranis tuttawa Kuntaugari mõisa ostmise asjas tuttawaks, kus ta prof. Köhlerile nõuandjaks oli. Oma wanas eas ei puutunud Mitt enam awalikusse elusse, waid elas oma poja juures oma päristalus. M. Mittil oli 9 last, 8 poega ja 1 tütar, kellele ta jõuudumööda nii tubli hariduse andis, et see selleaegse kohta Päris ime oli, kuidas ta sellega walmis sai. Üks poeg oli tal looma tohter, kaks inseneri. Lastest on 5 surnud ja weel 3 poega järel: üks Riias kaaludeja mõõtu deko ja juhataja, teine Aasias Fergana maal sääsete maakastmise töödes inseneriks, kolmas isa kohal. Mitt põdes nooremas eas tiisikust, aistis aga loomuliku weearstimise ja päikese kiirte tarwitamise läbi oma terwise päris hääks. Weel wanas polwes walas ta ennast talwel õues külma weega üle ja wõttis surmani päikese wannisid. Kolm päewa enne surma kaebas ta suure nõrkuse üle ja ütles õhtul enne surma, et kui asi nii edasi läheb, siis ta homme wist sureb. Nii ka sündis.

Kiltrelt suundusid matkajad Kolumetsa kaudu **Aiastesse**. Et retkeliste tähelepanu erksana hoida, oli teele paigaldatud silte väikeste vigurülesannetega. Aiastega on selline huvitav lugu, et koos Sirvase külaga omal ajal moodustasid nad Vastse-Otepää valla, mis kuulus Otepää kihelkonda ja Tartumaale. Aga aiad selles külas olnud ilusad ja uhked! Praegu võib veel ära tunda endist vallamaja, kus eelmise sajandi 90.ndatel oli kauplus.

Aiastest suundusime Valgjärve poole. Või õigemini Orava talu poole. Matkajate meel oli rõõmus, samm reibas ning kohtumine vanade või uute tuttavatega pani arutlema ilmaelu üle. Või Oskar Kruusi raamatu tegelaste üle.

Orava talus ehk **Siidrikojas** ootas meid lahke pererahvas Nõmmannid ning Kanepi seltsimaja juhataja Marju Jalas oma meeskonnaga kosutavate söökide ning suupistetega. Kõik soovijad said võimaluse tutvuda Siidrikoja uue

tootmishoonega. Matka korraldamisse panustas veel MTÜ Saverna KES KUS, Naiskodukaitse Kanepi jaoskond ning Valgjärve raamatukogu juhataja Ilse Aigro, kelle juurest leiame palju antud teemaga seotud materjali. Suur tänu, armas matkaline! Oli ilus päev!

Tuulike Mölder

Matkalised Kiltrel. Foto Aike Meekler

Valdo Pandi mälestuskivi Tamme kooli asemel. Foto Ülar Kõrge

INFO

Selver toetab hätta jäänud väiketalunikke

AS Selver pressiteade
08.04.2020

Selver võtab kiirendatud korras müügile väiketalunike toodangu, mida toodeti eelkõige kohvikutele, restoranidele ning hotellidele, mille tegevus on sisuliselt seiskunud.

„Lõviosa Eesti väiketalunike toodangust läks jaekaubandusest oluliselt väiksema nõudlusega HoReCa-sektorile ehk hotellidele, restoranidele ja catering-i teenust pakkuvatele ettevõtetele. Praeguses olukorras on see sektor aga üks suurimaid kannatajaid. Otsustasime seega ise talunike poole pöörduda ja teha ettepanek toidukauplustele sobivad tooted Selverisse müügile võtta,“ ütles AS-i Selveri juht **Kristi Lomp**. Väiketalunike tootmismahud on klassikaliselt olnud nõnda väikesed, et üleriigiliselt tegutsevate jaekettide lettidel nende valik laialt esindatud pole. Tarnelepingu sõlmimiseks jaeketi ja tootja vahel on aga üheks olulisimaks eelduseks aastaringne varustamisvõimekus ning eelistatult korraga üle keti. „Praegune olukord on erandlik ja soovime vastu tulla ka väikese mahuga tootjatele, lisades tooteid sortimenti kasvõi osaliselt ja valitud kauplustesse,“ lisas Kristi Lomp. Eestimaa Talupidajate Keskliidu vahendusel on Selver astunud tänaseks kiirendatud läbirääkimistesse juba ligemale 50 talunikuga, kelle toodang rikastab lähinädalate jooksul Selveri kaubavalikut sajakonna uue kaubaartikliga.

„Tänases olukorras, kus peame toetama kõiki võimalusi kasutades kohalikke tootjaid ja peretalusid, on Selveri samm väiketalunikele abikäe andmisel väga tervitav,“ ütleb Eestimaa Talupidajate Keskliidu tegevjuht **Kerli Ats**. Kuna tegemist on väikeste mahtudega, ei saa Selver tagada kaupade saadavust üle keti. Samuti võib poodide

valik, kus tooted müügil on, nõudluse kasvades või kahanedes vastavalt muutuda. Et tarbijaid kodumaise tootja toetamisel abistada, varustab Selver kõik väiketalunike toodete hinnasildid rukkilille kandva tähisega. Tooteid leiab tootekategoriatele vastavate osakondade tavatoodete riulitel, paljud neist asuvad ka Selver Gurmee osakonnas. Teiste väiketalunike kõrval on Selveri sortimenti lisandumas näiteks **Viinamärdi talu** lambapiimajuustud (Tallinnas T1, Viimsi, Kakumäe, Järve, Tondi, Torupilli ja Tartus Ringtee Selveris), **Kalamatsi Meierei** lehma- ja kitsepiimajuustud (Tallinnas Kadaka, Järve, Tondi, Torupilli, Pirita, Kakumäe, Rapla, Peetri, Viimsi, T1 ning Tartus Veeriku ja Ringtee Selveris), **Rebaseonu** leivad ja lihatooted (Tallinnas Kadaka, Järve, Tondi, Pirita; Tartus Ringtee ja Veeriku ning Saaremaal Saare Selveris) aga ka **Minna Sahvri** mõnused maiused (saadaval Rapla ja Keila Selverites ning Tallinnas Järvel, Pirital, Kakumäel, Peetris, Viimsis ja T1-s). Nimekiri valikust on pidevalt täienemas. Eesti kapitalil põhinevasse Selveri jaeketti kuulub Eesti suurima kojuveopiirkonna ja käibega e-pood ning 53 kauplust, mille all on 101 000 ruutmeetrit müügiplinda. Selveri kett kuulub börsiettevõtte AS-i Tallinna Kaubamaja Gruppi. Selver annab tööd ca 3000 inimesele. 2019. aasta müügitulu oli 469,4 miljonit eurot ning kliendid tegid aasta jooksul 40,3 miljonit ostu.

Pressiteate edastas:
Rivo Veski
Selveri kommunikatsioonijuht
+372 5332 4723
rivo.veski@selver.ee
www.selver.ee

Haigekassa hakkab eriolukorras tasuma esimeste haiguspäevade eest

Eesti Haigekassa pressiteade
08.04.2020

Seoses eriolukorraga alustab haigekassa hiljemalt mais esimese kolme haiguspäeva eest tagasiulatuvalt hüvitise tasumist, mistõttu hetkel on pikenenud eriolukorra algusest ehk 13. märtsist avatud haigusjuhtude eest hüvitise maksmine.

Hetkel kehtiva korra alusel haigekassa esimest kolme haiguslehe päeva ei hüvita. 4.-8. päeva eest tasub tööandja ning alates 9. haiguspäevast tasub haigekassa. Riigis kehtiva eriolukorra ajaks on valitsus otsustanud teha erandi ning hüvitada tagasiulatuvalt alates 13. märtsist avatud haiguslehtede puhul kuni eriolukorra lõpuni ka kolm esimest haiguspäeva. Hüvitise määr sõltub tööst vabastamise põhjusest ja arvutatakse töötaja eelmise aasta keskmise tulu põhjal. Juhime tähelepanu, et tööandjal säilib kohustus hüvitada töötajale 4.-8. haiguspäev. Haigekassal on seaduse alusel lubatud haigushüvitis välja maksta 30 kalendripäeva jooksul hetkest, mil õigesti vormistatud haigusleht haigekassasse jõuab. Haigekassa on enne eriolukorda maksnud hüvitise välja tavapäraselt paari päevaga ning inimesed on sellega harjunud. Hetkel on tavapärasest pikem, kuid

siiski seaduse piiridesse jääv hüvitise tasumisaeg tingitud asjaolust, et haigekassa vajab Riigikogus lisa-eelarve kinnitamist ning hüvitiste väljamaksmise aluseks on seejärel vastav Vabariigi Valitsuse määrus.

Haigekassa juht Rain Laane ütles, et keerulises majanduslikus olukorras on inimeste ootus mõistev ja erinevad infoliinid saavad selle kohta väga palju küsimusi, mistõttu muud haiguspuhanguga seotud mured võivad jääda tagaplaanile.

„Palume inimestelt veel veidi kannatust. Teame, et paljud ootavad juba hüvitist ja alustame makseid esimesel võimalusel, soovime, et hüvitis laekuks inimese kontole ühekorraga, st koos esimese kolme päeva hüvitisega,“ lisas Laane. Haigekassa annab kohe selle teada, millal haigushüvitiste maksmine taastub. Hoolduslehti ja sünnituslehti planeeritav muudatus ei puuduta, sest neid rahastab haigekassa juba praegu alates esimesest haiguspäevast ja hoolduslehtede puhul 80% ulatuses hooldaja eelmise aasta keskmisest töötasust.

Täiendavate haiguspäevade tasumiseks suunab riik lisaraha üle seitsme miljoni euro.

KULTUUR

RAAMATUKOGU

Kanepi valla raamatukogud

Raamatukogudekaart

Kanepi vallas tegutseb kaheksa raamatukogu, mis on kõik isemoodi erilised ja oma külade kogukondadele olulised kohtumispaigad. Paljudes kohtades on raamatukogud viimased allesjäänud asutused ja kokkupuutepunktid vallaga. Kui valla kaarti vaadata on kõik raamatukogud teineteisest umbes 10 km kaugusel, mistõttu on meie vald ühtlaselt ja hästi raamatukoguteenusega kaetud. Raamatukogud ei tegele vaid raamatute laenutamise, kuigi meil on väga palju põnevaid ja ka uusi raamatuid ning perioodikat. Pakutakse tugi ja nõustamist külaelanikele seoses kõikvõimalike nutimaailmas orienteerumisel tekkinud probleemidega ning toimub väga erinevaid ja põnevaid sündmusi: kohtumisõhtud, kontserdid, suvelugemised, näitused, etendused, huviringid, kinoõhtud ja isegi trennid. Ka omavaheline koostöö on tihe. Koos korraldatakse üritusi ja jagatakse kogudes leiduvaid raamatuid ning seda ikka selleks, et lugeja saaks kõik vajaliku oma kodukoha raamatukogust. Meil kõigil on ka ühine andmebaas, mille kaudu on internetis võimalik otsida, kas teid huvitav raamat on raamatukogus olemas. Aadress, kust otsida on: lugeja.ee.

Raamatukogud on ka oma struktuurilt erinevad. Valla kaks raamatukogu – Maaritsa ja Karilatsi on lahti vaid kolmel päeval nädalas ja direktor tööol osalise koormusega. Kaks raamatukogu

on ühendatud külakeskustega – Põlgaste ja Erastvere, mistõttu direktorid toimetavad ka muu kohaliku kultuuri korraldamisega. Teised raamatukogud töötavad viiel päeval nädalas. Tooksin välja väikese ülevaate raamatukogude kasutajaskonnast, laenutustest ja külastustest ning eelmisel aastal enim loetud raamatutest.

Kanepi raamatukogu

2019. aasta lugejate arv oli Kanepi raamatukogus 400, neist lapsi 119. Raamatukogu külastati aasta jooksul 6510 korral ja neist 1778 korral lapsed. Laenutati 16386 teavikut, millest lastele 2655 teavikut. Raamatukogus toimusid ettelugemised lasteaiade lastele, emakeelepäev, koolis kohtumine Mika Keräneniga, raamatuhommik, suvelugemine ja raamatukoguöö (suvelugemise lõpetamine). Toimus kohtumine Kristiina Ruderiga Saverna raamatukogus, Mõniste muuseumi külastus, jõululoterii, mälu mängud koostöös Saverna raamatukoguga ja muid väiksemaid üritusi. Oma uurimustöö „Ülo Leiva elu ja tegevus“ kinkis raamatukogule 12. klassi õpilane Laura Saunamets. 14 augustil tutvusid raamatukogu tööga Järvamaa raamatukogude töötajad.

1. Tuule, Eet „Jaanituli Käopesas“
2. Tuule, Eet „Metsatalu saladused“
3. Tohvri, E. „Sõbrad ja hallikirju koerake“
4. McKinnon, H.M. „Naabrid“
5. Jõe, A. „.....kes kunagi pole söönud homaari“

Krootuse raamatukogu

Raamatukogu külastas 2019. aasta jooksul 4742 inimest, kes laenutasid kokku 10033 teavikut. Lugejaid oli 232, neist 60 lapsed. Raamatukogu Toimus suvelugemine lastele, erinevad näitused ja väljapanekud ja palju muid üritusi. Krootuse raamatukogus saab lahendada ristsõnu, joonistada, meisterdada, nuputada, mängida lauamänge. Tutvustatakse väljapanekute ja ettelugemistega lasteraamatuid. Raamatukokku saabus aasta jooksul 366 uut raamatut.

2019. aasta TOP 5 populaarseimad raamatud

1. Hannah, S. „Lähedus, mis teeb valu.“ - 29 laenutust
2. Löbu, K. „Laps varakult potile“ - 18 laenutust
3. Pauts, K. „Politseiniku tütar“ - 17 laenutust
4. Eesti kodu sisekujundus“ - 17 laenutust
5. Green, J. „Kilpkonnad alla välja“ - 17 laenutust

Valgjärve raamatukogu

Raamatukogu külastas 2019. aasta jooksul 4832 korral ja laenutati kokku 12446 teavikut. Lugejaid oli 289 ja neist 91 olid lapsed. Raamatukokku saabus 344 uut raamatut. Toimus samuti mitmeid

üritusi ja näitus-väljapanekuid, millest suuremad olid Sügisene raamatupäev ja Lõõtsapidu koostöös Heino Tartesega Valgjärve pargis. Sündmuse raames avati Karl Kikka mälestuspink ja istutati tamm. Üritus toimus sarja „Eesti vabariik 100 iga külas“ osana ja selle auks kinnitati ka mälestusplaat laululava seinale.

TOP 5 enimlaenutatud raamatut olid:

1. Peers, B. „Lüriidumivaras“
2. Villido, I. „Emotsioonid“
3. Carr, R. „Sosistav kalju“
4. Pervik, A. „Arabella, mereröövli tütar“
5. Hobb, R. „Saatuselae“

Põlgaste raamatukogu-külakeskus

2019 oli Põlgastes raamatukogus lugejaid 181, külastusi 2038, laenutusi 4472.

TOP 5

1. Oksanen, S. „Puhastus“
2. Barhaum, M. „Sensitiivsete võimete arendamine“
3. „Sada saarelehte, tuhat toomelehte“
4. Mäkelä, H. „Härä Huu saab naabri“
5. Käo, H. „Noorpagana lood“

Erastvere raamatukogu-külakeskus

2019 a. oli näitusi-väljapanekuid 12, muid üritusi 14 nendest suurim oli Erastvere raamatu esitus ja külapäev 13. juunil.

Raamatukogus on lugejaid 61, kellest lapsi 17. Laenutusi oli aasta jooksul 2220, sellest lastele 185, külastusi 1767.

TOP 5

1. Priilinn, K. „Jenny Dahlgren“
2. Kadastik, M. „Presidendi vastuvõtt“
3. Vösa, P. „Kadunud Eesti“
4. Künnapas, H. „Helisevad ööd saarel“
5. Pets, H. „Ära unusta mind: Meespead II“

Karilatsi raamatukogu

Raamatukogu kasutab Põlvamaa Karilatsi Vabahoimusemuuseumi ruume. Raamatukogu töö eesmärgiks on tagada valla elanikele võimalus osa saada kultuurist nii lugemise kui üritustel osalemise kaudu, vahendada teavet, võimaldada ligipääs internetile, olla kursis nii koduvallas kui maailmas toimuvaga. Raamatukogu pakub ka koduteenust klientidele, kellel on raske kodust välja saada, et raamat või ajakiri/ajaleht jõuaks lugejani. Raamatukogus korraldatakse õpitube, alati on olnud inimeste arv täidetud ja inimesed on õpitubadest huvitatud.

Kõige enam loetakse ilukirjandust, järgneb reisiteemadel kirjanduse. „Minu“ sari on väga populaarne. Raamatukogus on ülekaalus ajalehtede ja ajakirjade laenutus: Maaleht,

Maakodu, Tiiu, Naisteleht.

Raamatute TOP 5:

1. Hannah, S. „Lähedus, mis teeb valu“
2. Palmer, D. „Enne päikesetõusu“
3. Schepp, E. „Delta väljakutse“
4. Oksanen, S. „Kui tuvid kadusid“
5. Grange, J. „Reisija“

Kasutajate arv on ca aastast 80 inimest, laenutuste arv on aastast ca 1200 inimest.

Maaritsa raamatukogu

Raamatukogu asub kultuurimaja teisel korrusel. Juba 2013. aastast toimub raamatukogus iganädalaselt lastele ja noortele mõeldud lauamänguring. 2019. aastal külastas raamatukogu kirjanik Epp Petrone, toimus Ööraamatukogu ja neljas järjestikune suvelugemisvõistlus. Suvel toimus raamatukogus noorte raamatukoguhoidjate suveseminar Bibli-Camp ja raamatukogu külastasid Järvamaa rahvaraamatukogude töötajad. Raamatukogus oli mitu näitust ja väljapanekut ning ka mitmeid väiksemaid sündmusi. Direktor kaitses magistriröö teemal „Põlvamaa raamatukogudes haldusreformi kontekstis toimunud muudatused“ ning valiti Eesti Raamatukoguhoidjate Ühingu poolt 2019. aasta parimaks nooreks raamatukoguhoidjaks.

Maaritsa raamatukogu külastas 2019. aastal 2151 korral laenutati 3934 teavikut. Raamatukogul oli 2019. aastal 116 lugejat.

TOP 5 oli

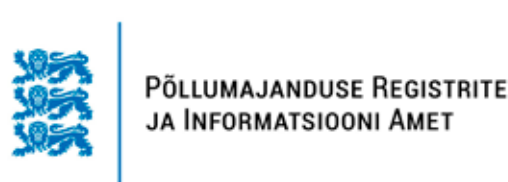
1. Vallik, A. „Kuidas elad, Ann?“
2. Priilinn, K. „Jenny Dalgren“
3. Raudvere, H. „Hüüdnimi Eestlane. 1“
4. Kivirähk, A. „Karneval ja kartulisalat“
5. Obama, M. „Minu lugu“

Ka Savernas tegutseb üks meie valla raamatukogudest, kuid sellest saite lugeda juba eelmises lehes.

Selleks, et elu ja kultuur sinu kodukohas hästi toimiks ja alles jääks, külasta ikka oma kohalikku raamatukogu. Kõik ettepanekud põnevateks üritusteks ja soovitud uudiskirjanduse kohta on samuti alati teretulnud ja nendega püütakse kindlasti arvestada. Praeguses raskes olukorras on head raamatud ja põnev lugemine eriti hinnas. Selleks, et oma võimalustest teadlik olla, võta ühendust oma kohaliku raamatukogu direktoriga. Kõigi kontaktid on valla kodulehel olemas. Olge hoitud ja kohtume ikka raamatukogus!

Jaanika Tappo
Maaritsa Rahvaraamatukogu direktor

INFO

Aeg on valmistada pindalatoetuste taotlemiseks

Pindalatoetuste taotlemine algab e-PRIA vahendusel 2. mail.

Tehke volitused juba varakult!

Kui taotluse esitab e-PRIA taotleja esindaja, on oluline, et tal oleks antud volitus. Kuna e-taotlusvoor on algamas juba vähem kui kuu aja pärast, siis on praegu õige aeg anda vajalikud volitused isikule (sugulane, sõber jne), keda enda pindalatoetuste taotlust esitama volitate. Eriolukorra tingimustes võib volituste andmine võtta arvatust kauem aega (post liigub aeglasemalt, teenindusbürood on kinni jne), mistõttu soovime hakata sellega tegelema koheselt. Volituse saab vormistada e-PRIA või soovituslikul vormil, mis on kättesaadav veebilehel www.pria.ee → Registrid → Kliendiregister → Esindusõigused ja volitused. Erakorralisest seisukorrast tingituna, saab erandina (juhul kui ei ole võimalik volitusi anda PRIA iseteeninduskeskkonnas, digitaalselt allkirjastatult või paberil) volitusi pindalatoetuste taotluste esitamiseks anda ka telefoni teel. Selleks palume helistada registrite osakonna infotelefonile 731 2311.

Kiirustage põllumassiivide piiridega seotud avalduste esitamisega!

Tuletame maakasutajatele meelde, et neil, kel on plaanis sel aastal uusi maid kasutusse võtta ja sinna pindalapõhiseid toetusi taotleda, tuleks sellest PRIA-le võimalikult varakult teada anda. Uutest maadest ja olemasolevate põllumassiivide ning säilitatavate maastikuelementide piiride muudatustest saab PRIAt kõige mugavamalt

teavitada **värskest valminud e-PRIA teenuse „Põllumassiivide muudatused“** (leitav e-PRIA → Valdused → Põllumassiivide muudatused) kaudu. Uues teenuses on tänu tehnoloogilistele võimalustele kaart suurem ja joonistamine lihtsam. Lisandunud on võimalus vaadata endaga seotud põllumassiivide registri seisu ühtses nimekirjas, kus on kõik viimase taotlusaasta taotlusel olnud ja hiljem registrisse lisatud põllumassiivid koos.

Kui avaldus on varakult esitatud, siis on jõutud selle kohta põllumassiivi piiri muudatus ära teha ja taotlejal on selle abil taotlemisel kergem oma põlde joonistada. Samuti annab e-PRIA sel juhul taotlemisel rohkem hoiatusi vigade vältimiseks. Taotleja vastutab küll täielikult pindalatoetuste taotlusele märgitud pindala õigsuse eest, kuid varajane teavitamine põllumassiivide piiride muutustest vähendab märgatavalt võimalust hiljem pinnaerinevuse eest toetussumma vähendust saada.

Toetused ja muudatused 2020

Tänavu saab 2.-21. maini ning seejärel hilinenult 22. maist 15. juunini taotleda samasuguseid pindalatoetusi, maaelu arengukava loomatoetusi ja üleminekutoetusi nagu eelmisel aastal. Põhjalik info tingimuste kohta on koostamisel ja ilmub aprillikuu jooksul veebilehel www.pria.ee (Toetused → Põllud ja metsandus). Tänavu tuleb aga arvestada oluliste muudatustega:

- Pindalatoetuste taotlusel täpsustatakse haljas-sööda kasutusotstarvet, mille tulemusena on võimalik täpsustada, kas haljalt koristatavaid taimi kasutatakse haljasmassi saamiseks, k.a taastuenergia tootmiseks (HM) või rohumaana loomade karjatamiseks (KAR).
- 2019. a taotluste andmete alusel vähenes Eesti riigi tasandil püsirohumaade suhtarv võrreldes 2015. a kehtestatud võrdlussuhtetavuga alla 5% (täpsemalt 4,92%), millega loetakse 2020. a püsirohumaade suhtarv riigi tasandil säilitatuks. Seega kehtib 2020. a püsirohumaade säilitamine

tavapärase kohustusena ehk püsirohumaad on vaja säilitada, kuid selle ülesharimine ei too kaasa „rohestamise“ toetuse vähendamist. Kuna 2019. a oli suhtarvu vähenemine lubatud piirile väga lähedal, siis püsirohumaade edasine ülesharimine võib väga suure tõenäosusega tuua kaasa tagasirajamise kohustuse 2021. aastaks. Seega soovime püsirohumaad mitte üles harida. 2019. a sügisel ülesharitud püsirohumaad, kuhu on külvatud talivilvi, toob kaasa 2020. a rohestamise toetuse vähendamise, kuna maa hariti üles ajal, mil kehtis täielik ülesharimise keeld.

- Taotlejad, kelle kasutuses on maad, millele kehtib 2016. ja 2018. a lõpul määratud ning eelnevatel aastatel täitmata jäänud püsirohumaade tagasirajamise kohustus, peavad rajama püsirohumaad määratud ulatuses tagasi. Sellise kohustuse saanu peab tagasirajata püsirohumaad näitama hiljemalt 15. juuniks 2020 a oma pindalatoetuste taotlusel märkiga TAR. Aastail 2017-2019 tagasirajatud püsirohumaad (TAR) kasutusotstarvet ei tohi muuta.
- Käesoleval aastal ei saada PRIA individuaalseid teavitusi taotlejatele, kui püsirohumaade suhtarv on riigi tasemel võrdlussuhtetavuga võrreldes vähenenud üle 4%. Vastavasisuline teave avaldatakse PRIA kodulehel ning PRIA infokirjas.
- KSM ja MAH taotlejad, kes kasutasid 2019. a kehtestatud erandit rohumaadele toetuse taotlemisel, peavad hiljemalt 15.06.2020. a nendel põldudel kasvatama KSM ja MAH määruks toodud muud kultuuri kui heintaimed.
- Lisandub võimalus saada LHT toetust suuremal pinnal peetavate sigade põhitegevuse nõuete täitmise eest.
- OTL toetust saab taotleda kihnu maalamba pidamise eest.
- Eesti vuttidele makstavat toetuse määra on tõstetud neljalt eurolt kuuele eurolle.
- PLK toetust saab taotleda taastamisest tulnud puisniidu karjatamise eest.
- Uusi 5-aastaseid kohustusi saab 2020. a alustada ainult PLK ja OTL toetuse puhul.

- Asendada saab ainult MULd ja MAH kohustust PLK kohustusega.
- KSA kohustust saab suurendada kuni 15% ja MULd kohustust saab suurendada kuni 20% esimese kohustuseaasta kohustusealuse maa pindalast. MAH kohustust saavad suurendada kuni 15% ainult MAH taotlejad, kes on saanud 2018. või 2019. a alustava noore põllumajandustootja toetust.
- Kui KSM kohustus võetakse üle pärast neljandat kohustuseaastat ja kohustuse ülevõtjal ei olnud varem kohustust, siis ei nõuta enam täiendkoolitust osalemist.
- Kui MAH kohustus võetakse üle pärast neljandat kohustuseaastat ja kohustuse ülevõtjal ei olnud varem kohustust, ei nõuta algkoolitusel, täienduskoolitusel ega õppepäeval osalemist.
- Taotlejad, kelle MAK toetuse 5-aastane kohustus lõppes 31.12.2019. a, saavad oma lõppenud kohustust aasta võrra pikendada.

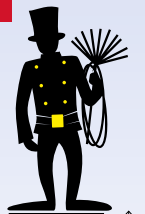
Selleks, et olla kursis muudatustega, mis tulenevad riigis kehtestatud eriolukorrast, palume jälgida jooksvalt infot PRIA kodulehel www.pria.ee või helistada meie pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679. Iga toetuse täpsed tingimused on kirjas vastava meetme määruks, PRIA veebilehele koostame kõigi toetuste kohta kokkuvõtlikud tutvustused ning põhjalikud juhendid „Abiks taotlejale“. Samuti palume kindlasti tutvuda nõuetele vastavuse reeglitega, mis on kohustuslikud kõigile peale üleminekutoetuste taotlejate ja väikepõllumajandustootja kavaga liitunute. Toetuste ja e-PRIA kasutamise kohta saab abi küsida PRIA pindala- ja loomatoetuste infotelefonil 737 7679 või pöörduda Maaelu Edendamise Sihtasutuse nõuandeteenistuse poole. Täpsemat infot leiab nende kodulehelt aadressil www.pikk.ee/teenused-ja-tooted/e-pria-kasutamise-juhendamine-2020-a/.

Edukat taotlemist!

PÄÄSTEAMET
Estonian Rescue Board

PANE SEINALE!

HOONEVÄLINE TULEOHUTUS

- Küttesüsteeme tuleb puhastada vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui 1x aastas.
- Ühepereelamus ja selle abihoonetes võib enda tarbeks ise puhastada.
- Ühe korra 5 aasta jooksul peab ka seal korstna puhastama kutsetunnistusega korstnapühkija, kes väljastab korstnapühkimise akti.

METS

- Puhasta lõkkekohta ümbrus vähemalt 0,5 m raadiuses
- Piira kivide või pinnasevalliga
- Tuule kiirus alla 5,4 m/s (nõrk tuul)
- Jälgi, et sädemed ei langeks hoonele
- Ära jäta lõket järelvalveta
- Lase täielikult ära põleda või kustuta veega.

Tuleohtlik aeg ≥ 20 m

LÖKE
lähimõõduga üle 1 m

Kuluheina ja roostiku põletamine on **KEELATUD**

PÕLEVmaterjalist KATUSEL korstna kõrgus ≥ 1.20 m ja sädemepüüdja max võrguavaga 10x10 mm

Töötasapind kui korstna kõrgus ≥ 1.20 m

Küttegaasil töötavat, välitingimustes kasutamiseks mõeldud grillseadet tuleb kasutada väljaspool siseruumi. Koha valikul juhindu kasutusjuhendist

Tahkel kütusel töötav grillseade küttepuudega.

Tahkel kütusel töötav grillseade grillsõega.

PÕLEVmaterjalid (nt puuriit)

PRÜGIKONTAINER
enam kui 100 L

≥ 4 m

≥ 2 m

≥ 8 m

LÖKE
lähimõõduga alla 1 m

Hoia käepärast sobiv tulekustutusvahend nt ämber või kastekann 10 L veega, 6 kg tulekustuti

10 L või 6 kg

≥ 15 m

6 kg

≥ 2 m

≥ 5 m

6 kg

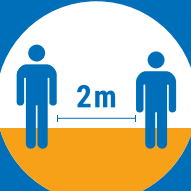
10 L või 6 kg

TULEOHUTUSALASTE KÜSIMUSTE KORRAL HELISTA PÄÄSTEALA INFOTELEFONILE **1524** • VEEBINÕUSTAJA: facebook.com/paastenoustaja • TULEKAHJU KORRAL HELISTA **112**

TESTI OMA KODU TULEOHUTUST SIIN: WWW.KODUTULEOHUTUKS.EE

Koroonaviiruse vastu võitlemise valem

2+2

2m

Kodust väljas liikudes hoia teistest inimestest vähemalt **KAHE** meetri kaugusele.

Kodust väljas liigu üks, vajadusel **KAHE**kaupa või perekonnaga. Sellest suuremad kogunemised on keelatud.

Püsi kodus.
Lubatud on töö käimine, toiduainete ja ravimite ostmise ning muu hädavajalik.

Poes käi üks ja osta toitu pikemaks ajaks kogu perele.

Pese ja desinfitseeri käsi, eriti kui liigud avalikes kohtades.

Kaitse end ja oma lähedasi!

Tuulemäe puukool

- Müüa õunapuud, pirnipuud, ploomipuud, maguskirsid ja marjapõõsad.
- Info telefonil 51966996 Ruti
- E-mail: taivo.sild@gmail.com
- Aadress: Tuulemäe talu, Erastvere küla, Kanepi vald, Põlvamaa

SAEMATERJALI MÜÜK

ERI PIKKUSED JA RISTLÕIKED

Servamata sanglepp, okaspuu, kask,
Valikus: kuiv männiplank, saunavoodrilaud, lavalaud (sanglepp, haab)

- HÜÜVELDUSTEENUS -
- Transport kokkuleppel -
Mob: 5620 8897

APRILL Kanepi kihelkonna kultuuriloolises kalendris 2020

1. 95 aasta eest alates 1.04.1925 saabus post kühthobustega Võrust Kanepisse 6 korda nädalas.

2. 30 aastat tagasi 1.04.1990 suri kauaaegne Kanepi jaoskonnaarst **Anton Aarma**, (*Ahja v. 30.04./13.05.1907, a-ni 1936 Mühliberg), abikaasa Miralda, lapsed Ülo, Aime, Helju, Taivo, arst ja farmatseut, arst Osulas, osales Kaitseliidus ja Isamaaliidus, Kanepi jaoskonnaarst, kooliarst, ambulatooriumi juhataja (1940-1988), Erastvere hooldekodu arst (1962-72), arst-ordinaator, viis läbi Punase Risti kursusi tuletõrjes ja koolides, juhendas sanitaarsalku, kontrollis elamute sanitaarolukorda, koduapteeki ja aegunud ravimeid, osales Kanepi kultuurielus. Tema nimele on registreeritud Eesti Vabariigi ajal automaatse päästevöö leiutis. Tema pojalt Taivolt saadud temaaegne Kanepi haigete registreerimise raamat on üle antud Eesti Kirjandusmuuseumile.

3. 135 aasta eest 11.04.1885 saadi siseministrilt kinnitus taas asutatud **Kanepi Laulu Seltsi põhikirjale**. Laulu

Seltsil oli siis 60 liiget. Esimeseks seltsi esimeheks valiti **Gustav Daniel**. Juba järgmisel aasta otsustati ehitada seltsile oma maja.

4. 125 aastat tagasi 20.04.1895 suri **Jüri Kann**, sündinud Rõuges 11.01.1832, ta oli üks Adam Kannu 6-st musikaalsest pojast, õppis Kaagvere külakoolis, Kanepi kihelkonnakoolis, töötas 40 aastat (1853-93) Kaagvere kooli juhatajana, iseõppija, juhatas koore, valmistas koolipoistega viiuleid, asutas viulikoori ja 1864 „muusikakoori“ - puhkpilliorkestri, käis nendega I üldlaulupeol Tartus tänavanurgal marsse mängimas, kasvatas vennast Hansust suurepärase tenori, oma pojast Osvaldist (4.12.1865 - 8.11.1911) endale mantlipärija koolmeistri ametis.

5. 165 aastat tagasi 28.04.1855 sündis Hurmi külas Kundi t. **Gustav Carl Johann Daniel**, Kooraste vallakirjutaja, seltsitegelane, Kanepi Raamatukogu Seltsi ja Kanepi Laulu Seltsi taastamise põhikirja kinnitamise algataja ja esimene esimees 1885-1893, seltsimaja ehitajaid, Eesti Kirjameeste Seltsi liige,

“Sakala” kirjasaatja, oli abiks tsaarile saadetud senaator Manasseinile revisjoni talupoegade kaebekirjade vormistamisel ja tõlkimisel, pidas loenguid Tartus EKM ja Kanepis, koostas ning andis välja raamatuid aiandusest ja mesindusest: „Viljapuu pidaja“ (1888), „Mesilane. Õpetus, kuidas mesilasi korralikult pidada“ (1889), „Mesi toiduks ja arstirohuks“ (1906 post.), abielus (1892) Leena Soomega, mängis Kanepi sümfonett orkestris, laulis meeskoores, tema kohalike meistrite valmistatud kaurikõliline viiul oli reliikviana R. Merkurjevi juures viiulit õppinud Eugen Tallmeistri valduses venna Oskar Danieli tütre vahendusel. Surnud 18.02.1893, maetud Kanepi Mäe kalmistule, temale Lauluseltsi poolt püstitatud hauakivil on kiri: “tänuistelt kanapäälastelt“ vt. blogist .

6. 210 aastat tagasi 1810 sündis Väimela mõisa Pautsi t. v. **Liisa Jaaska-Weitzenberg**, kujur August Weizenbergi ema, surnud 1880 Tartus. Pere kalmule Kanepi Mäe kalmistul

on kujurist poja August weizenbergi kunstiteos pronksist „Lootuse“ kuju, ta väljendas oma emaarmastust kade modelleerides ema büsti, mis kaunistab bareljeefina Tartus Jaani kalmistul tema enese kalmu ja kujuri ema büst kui Eesti maanaise kujutis kingiti Vene keisrile Eesti seltside poolt, asub Ermitaažis, mitmeid autori valmistatud koopiaid on nii KUMU-s, Tartus kui ka Venemaal.

7. 195 aastat tagasi 1825 sündis Sangaste khk. Vaalovallas **Heinrich Undritz**, kes oli 1855-1874 Kanepi khk. Karaski kooli koolmeistriks, peres kasvas 11 last, kellest paljud said hea hariduse.

Kultuuriloolist kalendrit lehitses Milvi Hirvlaane

Sünnid

Iida Kaasik (Veski küla)
Rosanne Saag (Närapää)
Ron Sebastian Keir (Maaritsa)

Õnnitleme!

Sünnipäevad mai

104

Voldemar Hurt
21.05.1916 (Põlgaste)

90

Maimu Tinn
16.05.1930 (Piigandi)

85

Malle Rudissaar
31.05.1935 (Põlgaste keskus)

80

Elve Kuld
07.05.1940 (Rebaste)
Milvi Suur
18.05.1940 (Magari)
Jaan Siil
23.05.1940 (Kanepi)

75

Ants Hommik
02.05.1945 (Kaagna)
Juha Olavi Juutinen
02.05.1945 (Varbuse)
Eik Rüütel
04.05.1945 (Kanepi)
Viktor Moritz
10.05.1945 (Kooraste)
Riina Vuks
11.05.1945 (Tõdu)
Heino Ivandi
18.05.1945 (Krootuse)

70

Ene Lusti
08.05.1950 (Kanepi alevik)
Therese Arulepp
14.05.1950 (Koigera)
Jaak Oks
15.05.1950 (Valgjärve)
Maie Hani
16.05.1950 (Saverna)

65

Sulev Otsus
05.05.1955 (Soodoma)
Rutt Viies
10.05.1955 (Kanepi alevik)
Anu Anepaio
11.05.1955 (Krootuse)
Anatoli Uustalu
19.05.1955 (Ihamaru)
Heiti Põkk
26.05.1955 (Põlgaste)
Kersti Paiso
30.05.1955 (Maaritsa)

† MÄLESTAME †

Aino Vään
04.06.1933-08.03.2020 (Maaritsa)
Maika Koger
22.09.1937-16.03.2020 (Kanepi alevik)
Thea Lein
27.12.1966-24.03.2020 (Sirvaste)
Andres Kaljula
28.09.1980-30.03.2020 (Hauka)
Eevi Lina
05.08.1940-25.03.2020 (Kanepi alevik)

MTÜ Kodukaunistamise Selts teatab

26. aprilli väljakuulutatud Aiandusseminar jääb praegu eriolukorra tõttu ära ja esialgu on plaanis lükata sügisse.

Rehvitööd
Autoremont
Metallitööd

Asume Põlgaste,
Tööstuse tn.2

Tel. 524 8587
indrek.aljes@gmail.com
Kähra autoremont oü

OÜ ETEST PR ostab metsa-
ja põllumaad.

Tel 50 45 215,

51 45 215,

info@est-land.ee

Teostan ahjude, pliitide, kaminade, korstnate
ja välikööride ehitamis- ja parandustöid.
Olen 10aastase kogemusega ja oman vastavat
kutsetunnistust.

Lisainfo www.facebook.com/jaksitulekoldecom/
jaksitulekolded

KAGUMETS OÜ

OSTAME:

- metsa- ja põllumaad, kasvava metsa raieõigust;
- maharaiutuid metsalanke või nooremapoolset metsa, kasvatamise eesmärgil;
- palki, paberipuitu ja 3-meetrist küttepuitu.

Tel. 56208897 | info.kagumets@gmail.com

HAUAKIVID, PLAADID JA PIIRDED

- valmistamine
- paigaldamine
- puhastamine
- kivi asendi taastamine

Kasutame kvaliteetset Soome graniitkivi.

Indrek 5107312

www.palukivi.ee

Otepää valda, Miti küla, Palu

Müüa ahju,-katla,-kamina
ja pliitid puid lepp,kask,
haab ja okaspuud
30,40,50,60cm.

MOB: 56208897

Vedu tasuta!

Willmani
Mets

METSAMAA OST RAIEÕIGUSE OST

510 0878

info@willmanimets.ee

willmanimets.ee

OSTAME METSAKINNISTUID,
KASVAVA METSA RAIEÕIGUST,
PÕLLUMAAD KOOS METSAGA

+372 515 6858
info@forestreserves.ee
www.maa.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.

Kinnistud võivad olla tehtud raietega
või asetseda piiranguvööndis.

Tel: 56 111 900

ELEKTRITÖÖD

TÖÖDELE

ANNAME GARANTII

TEL 520 50 16

- Elektritööd, kaablitööd, põrandakütte paigaldus, välisvalgustus ja kilbitööd.
- Elektripaigaldiste tehniline kontroll, kontrollmõõtmised ja dokumentatsioon.
- Elektriprojektid, ekspertiisid, hindamised
- Energiasüsteemide ehitus ja hooldus.
- Käidukorraldus.
- Materjalid, valgustid ja LED lahendused.

Kanepi
Teataja

Kanepi vallavalitsuse ja volikogu ajaleht
Toimetuse aadress:
Turu põik 1, Kanepi, 63101 Põlvamaa.
Toimetaja: Merike Luts

Järgmine leht ilmub mais 2020.
Täname kõiki abilisid ja kaasautoreid.
Artiklid ja ettepanekud palume saata e-postile:
kanepi.teataja@gmail.com

Tehniline teostus:
tel 5649 5252
kalurileht1@gmail.com
www.kalurileht1.ee